

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/56/2022
Identifikačné číslo spisu:	1113239434
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1113239434.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti VÁŠ IDEÁL s.r.o., Bardejov, Hurbanova 20, IČO: 44 042 876, zastúpenej advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Bardejov, Tehelná 46, IČO: 42246237, proti žalovanej obchodnej spoločnosti SLOVAKIA TOP ESTATES, s.r.o., Bratislava-Ružinov, Cesta na Senec 2/A, IČO: 36 276 065, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Paškalom, Bratislava 1, Záhradnícka 27, IČO: 30792215, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B1-30Cb/218/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2022 č. k. 3Cob/130/2021-312, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. septembra 2020 č. k. 30Cb/218/2013-225 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) rozhodol tak, že prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobkyňa sa žalobou doručanou súdu 18. novembra 2013 domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave (ďalej len „rozhodcovský súd“) z 23. septembra 2013 sp. zn. Rsp V-6/2013 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) z dôvodu uvedeného v § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) v znení účinnom do 31. decembra 2014, nakoľko poprela platnosť rozhodcovskej zmluvy a z dôvodu uvedeného v 40 ods. 1 písm. g) ZoRK, nakoľko bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že medzi žalobkyňou a spoločnosťou Merilin, s.r.o. bola uzavretá zmluva o prevode, ktorej predmetom

bol prevod práv k franšíze, ktoré predmetná spoločnosť nadobudla zmluvou o franšíze uzavretou so žalovanou. Išlo o právo na založenie realitnej kancelárie RE/MAX s použitím systému RE/MAX System, názvu RE/MAX, registrovaných ochranných známk, log, sloganov a ostatných obchodných symbolov v rámci pokrytého regiónu uvedeného

v existujúcej zmluve o franšíze. Súd prvej inštancie konštatoval, že súčasťou zmluvy o franšíze bola rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej si zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory vzniknuté na základe tejto zmluvy a v súvislosti s ňou budú s konečnou platnosťou vyriešené rozhodcovským súdom. Mal za to, že na základe zmluvy o prevode a súhlasu žalovaného s prevodom franšízy, vyplývajúceho z jeho ďalšieho konania, došlo k prevodu franšízy na žalobkyňu, a teda k zmene v jednej zo strán právneho vzťahu založeného zmluvou o franšíze, na ktorý sa nesporne vzťahovala rozhodcovská doložka.

Poukázal aj na ustanovenie § 3 ods. 2 ZoRK (v znení účinnom od 1. januára 2015) v zmysle ktorého je rozhodcovská právomoc zachovaná aj v prípade zmeny v subjekte právneho vzťahu. Súd prvej inštancie preto považoval za preukázanú existenciu písomnej rozhodcovskej zmluvy/doložky, keďže rozhodcovská doložka dojednaná zmluvnými stranami v zmluve

o franšíze sa vzťahovala aj na právneho nástupcu pôvodného franšízistu, teda na žalobkyňu. Vysporiadal sa taktiež s námietkou porušenia rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, pričom dospel k záveru, že je nedôvodná.

3. O odvolaní žalobkyne podanom proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. apríla 2022

č. k. 3Cob/130/2021-312 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) tak, že prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a druhým výrokom rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa vstúpila zmluvou o prevode do postavenia franšízistu tak, ako jej vyplývajú práva a povinnosti zo zmluvy o franšíze (ods. 23. odôvodnenia). Zo správania žalovanej,

ako aj jej procesnej obrany vyplýva, že súhlasila s právnym nástupníctvom v osobe franšízistu (ods. 24. odôvodnenia). Nebolo preukázané ukončenie platnosti zmluvy o franšíze (ods. 25. odôvodnenia), a preto platila vo vzťahu k žalobkyňi ako právnenému nástupcovi franšízistu, a to s platnou rozhodcovskou doložkou, keďže táto sa v súlade

s § 3 ods. 2 ZoRK vzťahuje aj na právneho nástupcu franšízistu (ods. 26. odôvodnenia).

Vo vzťahu k posúdeniu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania odvolací súd uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie (ods. 28. odôvodnenia).

Na záver poukázal na to, že nemusí dať odpoveď na všetky námietky alebo argumenty, ale len na tie, ktoré sú podstatné (ods. 29. odôvodnenia).

5. Proti napadnutému rozsudku podala žalobkyňa v celom rozsahu a v zákonom stanovenej lehote dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. d) a f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci odvolaciemu súdu na nové konanie a rozhodnutie, nakoľko je daná prekážka litispendencie, zmätočnosťou dôvodov napadnutého rozsudku došlo k porušeniu procesných práv žalobkyne v takej miere, že bolo porušené právo na spravodlivý proces a súdy rozhodovali v rozpore so skoršou praxou a rozhodnutiami týkajúcimi sa ustanovenia § 272 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb.

Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“).

6. Vo vzťahu k litispendencii žalobkyňa uviedla, že v právnych vzťahoch medzi stranami sporu je vedené konanie pred civilným súdom, a to pred Okresným súdom Senica pod sp. zn. 8Cb/126/2021, v ktorom sa žalobkyňa domáha vydania bezdôvodného obohatenia od žalovanej z dôvodu, že realizovala platby na základe neplatnej zmluvy o prevode franšízy, a v konaní pred rozhodcovským súdom sa žalovaná v postavení žalobcu domáhala zaplatenia nárokov podľa zmluvy o franšíze od žalobkyne.

Dôvodila, že pre civilný i rozhodcovský súd bolo rozhodujúcou predbežnou otázkou posúdenie platnosti zmluvy o prevode franšízy a rozsahu práv a povinností z toho plynúceho, o ktorej otázke už konal civilný súd, na ktorom konanie začalo skôr, a preto

mal rozhodcovský súd prerušiť rozhodcovské konanie z dôvodu litispendencie, čo však neurobil.

7. Vo vzťahu k zmätočnosti žalobkyňa namietla vnútornú protirečivosť a celkovú nekonzistentnosť napadnutého rozsudku, keďže že nie je zjavné, ktorú rozhodcovskú doložku odvolací súd uplatnil, či z

pôvodnej zmluvy o franšíze alebo z dohody o dôvernosti, ktorá sa týka výlučne ochrany obchodného tajomstva, tiež nie je zrejmé, o aké postúpenie práv a povinností sa má jednať a čo odvolací súd mienil konštatovaním o nepodpísaní zmluvy (ods. 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a ako s ním naložil, a napokon

nie je zrejmé ani to, prečo odvolací súd neprihliadol pri kontrole a aplikácii práva a výkladových pravidiel na zmluvu o prevode franšízy.

8. Žalobkyňa zdôraznila, že písomná forma súhlasu žalovanej s prevodom dodržaná nebola napriek výslovnému zneniu bodu 10 A.a. zmluvy o franšíze, pričom malo ísť o predchádzajúci písomný súhlas. Poukázala na to, že súd prvej inštancie uvedené zmluvné dojednanie ignoroval a v otázke úpravy podmienok prevzatia dlhu zákon vyložil v rozpore so zmluvou v otázke písomnej formy i času udelenia súhlasu, pričom za postačujúci považoval konkludentný súhlas udelený dodatočne, s čím sa odvolací súd nekriticky a bez uvedenia dôvodov stotožnil. Takýto výklad označila žalobkyňa za znásilnenie práva, majúť za to, že vnútorne protirečivé odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa porušujú svojím postupom jej právo na spravodlivý proces.

9. Ďalej žalobkyňa vytýkala súdom, že im „nevadilo“ neoznačenie zmluvných strán zákonom požadovaným spôsobom (stačili obchodné mená bez ďalšieho), teda aj povinne skúmanú otázku absolútnej neplatnosti právnych úkonov, ktorou sa súdy zaoberajú ex offio, vyriešili s „akýmsi nadhľadom“, že ide len o formálny nedostatok, ktorý nespôsobuje neplatnosť dohody, pričom odvolací súd sa o tejto podstatnej odvolacej námietke ani len nezmienil. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 22. januára 2022 sp. zn. 21Cdo/315/2001, z ktorého vyplýva, že takúto vadu prejavu vôle nemožno napraviť výkladom.

10. Na záver žalobkyňa zhrnula, že súdy nižšieho stupňa sa odmietli zaoberať jej námietkami o porušení rovnosti strán nezákonným postupom a tiež chýbajúcim odôvodnením rozhodcovského rozsudku vo vzťahu k základu nároku, a teda úplne opomenuli riešiť námietku nedostatkov odôvodnenia rozhodcovského rozsudku.

11. V časti dovolania týkajúcej sa dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1

písm. a) a c) CSP žalobkyňa v prvom rade namietla platnosť zmluvy o prevode franšízy, v dôsledku čoho podľa nej nemohla byť medzi stranami sporu ani platne uzatvorená (prebratá či postúpená) rozhodcovská doložka, čo zakladá nedostatok právomoci rozhodcovského súdu konať, a preto tento mal konanie zastaviť. Neplatnosť zmluvy o prevode franšízy vyvodila z absencie písomného súhlasu žalovanej s prevodom vopred, podľa bodu 10Aa zmluvy o franšíze, čo vyplýva aj z dojednania v bode 20 písm. d) zmluvy o franšíze, podľa ktorého „Každá strana tejto zmluvy berie na vedomie, že nebude mať žiadne právo vychádzať z akéhokoľvek dodatku, sľubu, zmeny, prehlásenia alebo záruky učinenej alebo vyplývajúcej po podpise tejto zmluvy, pokiaľ nie je daná PÍSMONNE a podpísaná každou zo strán tejto zmluvy.“ „Táto zmluva nemôže byť upravovaná, dopĺňovaná ani mienená bez PREDCHÁDZAJÚCEHO PÍSMONNÉHO SÚHLASU spoločnosti RE/MAX a fanšízistu ...“. S poukazom na predmetné zmluvné dojednanie a ustanovenie § 272 ods. 2 ObZ je podľa žalobkyne zmluva o prevode franšízy neplatná, a teda súdy pochybili, ak na nedostatok písomnej formy neprihliadli. Žalobkyňa

dodala, že súdy sa nezaoberali ani dôkazom, ktorý hodnotil aj rozhodcovský súd, a to anglickou verziou zmluvy o prevode franšízy podpísanou všetkými stranami.

12. Žalobkyňa formulovala právnu otázku, ktorá nebola dosiaľ riešená, a to či možno právne účinným spôsobom udeliť konkludentný súhlas s prevzatím dlhu či nepomenovanou zmluvou o postúpení licenčných práv až k súdnom či rozhodcovskom konaní?

Odpoveďou na danú otázku má byť podľa nej právne riešenie spočívajúce v tom,

že konkludentný súhlas musí byť preukázaný konkrétnym a časovo súvisiacim konaním

či opomenutím adresáta právneho úkonu a tento nemožno vyvodiť z jeho procesných postojov, keďže tieto by mohli byť účelovo prispôbené potrebe jeho obrany v konaní a navyše by uvedené bolo v rozpore s princípom právnej istoty, ak by sa takýto súhlas zisťoval až z postojov v konaní.

13. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadrila.

14. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas

(§ 427 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne treba odmietnuť [§ 447 písm. c) a f) CSP].

15. Podľa § 420 písm. d) a f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala

jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Podľa § 447 CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP

17. Úspešné uplatnenie dovolania z dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP je nevyhnutne podmienené okrem iného záverom najvyššieho súdu o prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP. Predpokladom prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP je, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa konanie končí.

18. Rozsudkom súdu prvej inštancie bolo rozhodnuté o samotnej žalobe, a teda o materii konania, t. j. o veci samej. Žalobkyňa sa v tomto prípade svojou žalobou domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku, čím vymedzila predmet súdneho konania.

Ide o žalobu predpokladanú ustanovením § 40 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Hoci je konanie pred všeobecným súdom naviazané

na rozhodcovské konanie, predmet ich konania nie je totožný. V prípade rozhodcovského konania sa koná o uplatnenom hmotnoprávnom nároku a v prípade konania pred všeobecným súdom sa preskúmava rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní [IV. ÚS 589/2021 (13/2022)]. Preto najvyšší súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je v intenciách prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP rozhodnutím vo veci samej, teda aj rozhodnutím, ktorým sa konanie (o merite veci) končí.

19. Takýmto postupom najvyšší súd preskúma prípustnosť dovolania ešte pred tým, ako pristúpi k skúmaniu ďalšej podmienky prípustnosti, a to či v konaní došlo k niektorej z väd uvedených v § 420 písm. a) a f) CSP, ktoré dovolateľka ako dovolací dôvod uplatňuje.

Túto možno vyvodiť len zo samotného dovolania, a to konkrétne z dovolacieho dôvodu vymedzeného v dovolaní spôsobom predpokladaným v § 431 CSP.

Prekážka litispendencie

20. Čo sa týka vady spočívajúcej v prekážke litispendencie (ods. 6. odôvodnenia tohto rozhodnutia), obdobnú námietku žalobkyňa neuplatnila v odvolacom konaní,

ako ani v konaní na súde prvej inštancie, pričom tak mohla urobiť. Najvyšší súd vychádza totiž z toho, že skoršie konanie pred Okresným súdom Senica sa týka právnych vzťahov medzi stranami sporu a bolo začaté na podklade žaloby podanej už 30. decembra 2011. Žalobkyňa vo vzťahu k námietke existencie prekážky litispendencie tvrdí skutočnosti, ktoré sú nové a ktoré zároveň nesmerujú k preukázaniu prípustnosti a včasnosti podaného dovolania, a preto najvyšší súd v zmysle § 435 CSP na námietku litispendencie nemohol prihliadnuť.

21. Najvyšší súd však na doplnenie uvádza, že v prejednávanom prípade nebol predmetom konania pred súdmi nižšieho stupňa žiadny nárok, ale zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorým sa rozhodlo o určitom nároku. Žalobkyňa neuvádzala, že v skoršom súdnom konaní sa koná o tej istej veci ako v konaní o zrušení rozhodcovského konania, ale vychádzala z toho, že skoršie súdne konanie a rozhodcovské konanie záviseli

od posúdenia rovnakej predbežnej otázky. Váda spočívajúca v prekážke litispendencie, ktorej existencia je dôvodom pre prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420

písm. d) CSP, sa týka konania o tej istej veci, a nie posudzovania rovnakej otázky v konaní o inej veci, a zároveň neskorším konaním má byť to, v ktorom bolo vydané dovolaním napadnuté rozhodnutie, teda v tomto prípade napadnutý rozsudok, a nie rozhodcovské konanie. Avšak aj v prípade, že by danú námietku uplatnila žalobkyňa v rámci iného dovolacieho dôvodu, platí, že obdobnú námietku neuplatnila už v odvolaní.

Vada zmätočnosti

22. V rámci námietky tzv. vady zmätočnosti najvyšší súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku (ods. 19. a ods. 23. až 26., najmä ods. 26.) jednoznačne vyplýva, že odvolací súd pri koncipovaní svojich záverov vychádzal z rozhodcovskej doložky, ktorá bola súčasťou zmluvy o franšíze. Odvolací súd totiž aplikoval § 3 ods. 2 ZoRK

na tom skutkovom základe, že žalobca sa stal franšízistom na základe zmluvy o prevode ako zmluvy o postúpení práv a povinností zo zmluvy o franšíze, ktorej súčasťou je rozhodcovská doložka v zmluve o franšíze. Konštatovanie odvolacieho súdu,

že rozhodcovská doložka bola aj súčasťou dohody o dôvernosti, bez ďalšieho nespôsobuje protirečivosť alebo nekonzistentnosť napadnutého rozsudku. Navyše vo vzťahu k dohode o dôvernosti uviedla žalobkyňa nové skutočnosti, na ktoré najvyšší súd vychádzajúc z § 435 CSP nemôže prihliadať.

23. Je rovnako zrejmé, že postúpenie práv a povinností sa týka práv a povinností zo zmluvy o franšíze, čo výslovne uviedol odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (ods. 23.), v dôsledku čoho došlo k zmene v osobe franšízistu zo spoločnosti Merilín, s.r.o. na žalobkyňu (taktiež ods. 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

Zároveň je zrejmé, že sa jedná o právne posúdenie zmluvy o prevode franšízy odvolacím súdom, na ktoré navyše aj samotná žalobkyňa poukázala vo svojom odvolaní, kde namietala nesprávnu kvalifikáciu zmluvy o prevode ako jednosmerného prevzatia dlhu, pričom mala za to, že sa ňou prevádza celý obsah franšízy, teda záväzky, ako aj práva

(ods. 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku, resp. č. l. 232 a 233). V tomto ponímaní je odôvodnenie napadnutého rozsudku v rozsahu uplatnenej námietky konzistentné a celkom dostatočne odôvodnené.

24. Žalobkyňa namietala aj to, že nie je zrejmé, čo odvolací súd mienil konštatovaním o nepodpísaní zmluvy o prevode franšízy zo strany RE/MAX Slovakia, INC a ako s týmto naložil, pričom dodáva, že toto konštatovanie ďalej nespomína. Už len zo samotnej námietky žalobkyne vyplýva, že konštatovanie odvolacieho súdu nebolo pre vydanie napadnutého rozsudku podstatné. Preto hoci takto osamotené konštatovanie bez spojitosti s rozhodným záverom odvolacieho súdu nemožno považovať za takú vadu napadnutého rozsudku, ktorá by bola spôsobilá znemožniť žalobkyňi akékoľvek jej patriace procesné právo, v tomto právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

25. Vadu spočívajúcu v neprihliadnutí súdu na zmluvu o prevode franšízy pri kontrole a aplikácii práva a výkladových pravidiel nepovažuje najvyšší súd vymedzenú tak,

že by z nej bolo možné vyvodiť vadu podľa § 420 písm. f) CSP. Vyplýva však z nej,

že sa týka právneho posúdenia veci, v súvislosti s týmto dôvodom dovolania však túto vadu zákonom predpokladaným spôsobom (§ 432 CSP) nevymedzuje a v porovnaní s § 420

písm. f) CSP ani výslovne pri tejto námietke neuplatňuje dovolací dôvod podľa § 432 CSP. K tomu najvyšší súd naviac dodáva, že odvolací súd na zmluvu o prevode franšízy prihliadol, pričom z nej, resp. zo skutočností z nej vyplývajúcich pri svojom právnom posúdení veci vychádzal (ods. 4., 17., 23., 24. a 26. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

26. Rovnako žalobkyňa nenamietala v odvolacom konaní, že súd prvej inštancie

mal „ignorovať“ dojednanie zmluvy o franšíze týkajúce sa prevodu zmluvy

len s predchádzajúcim písomným súhlasom spoločnosti RE/MAX (ods. 8. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Naviac neprihliadnutie na určitú skutočnosť nie je samo o sebe vadou predpokladanou v § 420 písm. f) CSP. Je na žalobkyňi, aby pre úspech v dovolacom konaní uviedla, v čom spočíva predmetná vada tak, aby to založilo prípustnosť a dôvodnosť dovolania, čo však žalobkyňa neurobila. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (ods. 52.), tento sa výslovne zaoberal daným dojednaním zmluvy o franšíze,

keď z neho vyvodil, že ide o dojednanie nad rámec zákonnej úpravy, pričom jeho nedodržanie môže spôsobiť relatívnu neplatnosť podľa § 267 ObZ, ktorej sa môže dovolať žalovaná, ale tá tak neurobila. Preto podľa súdu prvej inštancie došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o prevode franšízy. Čo sa týka vyloženia zákona v otázke úpravy podmienok prevzatia dlhu (ods. 8. odôvodnenia tohto rozhodnutia), žalobkyňa

ňou naznačuje nesprávnosť v právnom posúdení veci, pričom však v súvislosti s týmto dôvodom dovolania túto vadu zákonom predpokladaným spôsobom (§ 432 CSP) nevymedzuje a v porovnaní s §

420 písm. f) CSP ani výslovne pri tejto námietke neuplatňuje dovolací dôvod podľa § 432 CSP. Z tohto navyiac ani nevyplýva, že by žalobkyňa namietala nesprávnosť týkajúcu sa procesného postupu pri prijímaní právnych záverov súdu,

čo by bolo dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP. Z danej námietky nie je zrejmý ani právny záver, ktorého by sa to malo týkať, preto jej ďalšie skúmanie v rovine § 420 písm. f) CSP by bolo nemožné.

27. Ak v súvislosti so žalobkyňou tvrdenými nesprávnosťami súdu prvej inštancie žalobkyňa namietala nekritické a bez uvedenia dôvodov stotožnenie sa odvolacieho súdu,

je táto námietka vzhľadom na uvedené pre dovolacie konanie bezpredmetná. Totiž už súd prvej inštancie sa s dojednaním zmluvy o franšíze vysporiadal, pričom jeho absenciu nenamietala žalobkyňa v odvolaní. Druhá časť sa týkala právneho posúdenia veci vo vzťahu k podmienkam prevzatia dlhu. Ako najvyšší súd už uviedol, vymedzenie urobené žalobkyňou však nepostačuje pre jej ďalšie skúmanie v rovine § 420 písm. f) CSP.

Odvolací súd uviedol dôvod svojho rozhodnutia a tento vysvetlil, keď sa vysporiadal s platnosťou zmlúv a súhlasom s právnym nástupníctvom v osobe franšizistu.

Pritom navyiac uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, na ktoré poukázal (ods. 23. až 26. odôvodnenia napadnutého rozsudku), konštatujúc, že súd prvej inštancie sa s príslušnými okolnosťami taktiež vysporiadal (ods. 52. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), pričom toto vysporiadanie sa je súčasťou aj konštatlačnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku (v tejto súvislosti najmä ods. 4.). Takéto odôvodnenia považuje najvyšší súd za dostatočné, keďže vzhľadom prepojenosť konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania (5Cdo/40/2018 a 8Cdo/190/2016) sa vždy nevyžaduje, aby odvolací súd uvádzal vlastné dôvody a tieto vysvetlil (3Cdo/111/2018),

čo je aj tento prípad. Najvyšší súd však k tomu zdôrazňuje, že žalobkyňa obdobnú námietku neuplatnila v odvolacom konaní alebo ju nebolo možné identifikovať vzhľadom

na nedostatočné vymedzenie v dovolaní. Ak v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa absentovalo vysvetlenie niektorých rozhodných dôvodov alebo absentovala odpoveď na rozhodné vyjadrenia alebo tvrdenia, mala žalobkyňa toto výslovne a určito namietat v dovolaní, resp. predtým aj v odvolaní.

28. Už z uvedeného tiež vyplýva, že súdy nižšieho stupňa „neignorovali“ zmluvy, teda zmluvu o franšíze a zmluvu o prevode franšízy ako na to poukazuje žalobkyňa. Neprihliadnutie na určitú skutočnosť navyše nie je samo o sebe vadou predpokladanou

v § 420 písm. f) CSP. Je na žalobkyni, aby pre úspech v dovolacom konaní uviedla,

v čom spočíva predmetná vada tak, aby to založilo prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Žalobkyňa však tak ani v tomto prípade neurobila. Nie je zrejmé, v čom spočíva „ignorácia“ a k čomu viedla, hoci súdy nižšieho stupňa zmluvy posúdili a na tom posúdení založili svoje závery.

29. Vnútornú protirečivosť odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa spája žalobkyňa aj s výkladom (nie je zrejmé s ktorým), ktorý považuje za znásilnenie práva.

Z uvedeného však nevyplýva žiadna protirečivosť, keďže žalobkyňa nepoukázala na žiadny rozpor v tvrdení, resp. v argumentácii súdov. Ak sa to týka predchádzajúceho tvrdenia,

že zmluvy považovali súdy za platné a na tieto neprihliadli, keďže nebola dodržaná písomná forma ani udelenie súhlasu vopred, tak najvyšší súd dodáva, že súdy zmluvy neignorovali a navyiac z toho nevyplýva žiadny rozpor. Zároveň poukazuje na to, že len hoci

aj nesprávnym právnym výkladom nevzniká vada spočívajúca vo vnútornej rozpornosti,

ale vada nesprávneho právneho posúdenia veci. Túto však žalobkyňa zákonom predpokladaným spôsobom v tejto súvislosti nenamietala.

30. Čo sa týka tvrdenia žalobkyne, že súdom nevadilo neoznačenie zmluvných strán v súlade so zákonom (ods. 9. odôvodnenia tohto rozhodnutia), z tohto jednoznačne nevyplýva, že ide o okolnosť, pre ktorú považuje napadnutý rozsudok za nesprávny.

Ak to považovala za nesprávnosť, mala to tak jednoznačne formulovať.

Navyiac nie je z dovolania zrejmé, ktorej zmluvy sa má nesprávne označenie týkať, a súčasne obdobné tvrdenie žalobkyňa neuviedla v odvolaní tak, že práve daná okolnosť

(neoznačenie strán v súlade so zákonom) je vadou rozsudku súdu prvej inštancie,

keď odvolacia námietka absencie esenciálnych náležitostí zmluvy je všeobecná (č. 1. 233) a ponecháva súdu, aby skúmal konkrétnu vadu. Najvyšší súd k tomu dodáva, že súd prvej inštancie sa zaoberal označením zmluvných strán v zmluve o prevode franšízy, pričom

je z neho zrejmy myšlienkový postup sudcu pri hodnotení takto tvrdeného nedostatku (ods. 51. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). K odkazovanému rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky z 22. januára 2022 sp. zn. 21Cdo 315/2001 najvyšší súd dopĺňa, že z neho vyplýva záver, že neplatnosť právneho úkonu spôsobuje nepresné alebo neúplné označenie zmluvnej strany, ak tento nedostatok nemožno odstrániť výkladom. Nevyplyva však z neho, že by pre platnosť právneho úkonu nepostačovalo označenie zmluvných strán výlučne obchodným menom.

31. Žalobkyňa namieta, že súdy oboch stupňov sa odmietli zaoberať jej námietkami o porušení rovnosti strán nezákonným postupom (ods. 10. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Okrem toho, že uviedla, že sa súdy zaoberali len zmenou právneho zástupcu

pred pojednávaním s konštatovaným včasným doručením predvolania, nešpecifikovali, ktorými konkrétnymi námietkami (konkrétnymi porušeniami) sa súdy nezaoberali.

Takýmto spôsobom vymedzenia dovolacej námietky ponecháva žalobkyňa na dovolacom súde, aby zisťoval, ktoré konkrétne porušenia žalobkyňa namietala, a či vôbec, a ktoré z nich súd nižšieho stupňa neposúdil. Toto je však vecou žalobkyne ako dovolateľky,

keďže dovolací súd je v zmysle § 440 CSP viazaný dovolacími dôvodmi, teda tým,

čo dovolateľ uviedol za nesprávne. Sám dovolateľ totiž procesne zodpovedá za ochranu svojich práv [m. m. IV. ÚS 438/2022 (48/2022)].

32. V rámci predmetnej časti týkajúcej sa dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa taktiež namietala, že súdy nižšieho stupňa sa nezaoberali jej námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, pričom z dovolania vyplýva,

že tento nedostatok má spočívať v absencii odôvodnenia vo vzťahu k základu nároku

(ods. 10. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie namietala, že z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku nevyplyvajú ani len základné hmotnoprávne predpoklady pre priznanie plnení žalovanej, preto ho považuje

za nedostatočné, čím bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania

(č. l. 7). Tento záver však vyvodila z jej argumentácie postavenej na spochybňovaní dôvodnosti priznaného nároku. V odvolaní namietala, že súd prvej inštancie mal posúdiť, či sa rozhodcovský súd zaoberal dôvodnosťou uplatneného nároku alebo len vzal nárok

za daný napriek námietkam a bez požiadavky, aby nárok mal oporu v právnom dôvode, platnom základe a v predložených dôkazoch. Ďalej však z odvolania vyplýva, že mal súd posúdiť, že prevzatím tvrdení jednej strany v rozhodcovskom konaní o nároku bolo porušené právo druhej strany na rovnosť účastníkov rozhodcovského konania.

Žalobkyňa navyiac v odvolaní spája s porušením rovnosti účastníkov rozhodcovského konania skutočnosť, že rozhodcovský súd priznal žalovanej plnenie bez toho, aby žalovaná jeho výšku preukázala a bez skúmania právneho základu a dôvodu vyčísleného nároku.

33. Najvyšší súd má za to, že z námietok žalobkyne vznesených v konaní pred súdom prvej inštancie alebo v odvolacom konaní nevyplyva, že by v odôvodnení rozhodcovského rozsudku absentovalo odôvodnenie daným rozhodnutím priznaného nároku žalovanej. Práve naopak; z odvolania žalobkyne vyplýva, že rozhodcovský súd mal prevziať tvrdenia jednej strany o nároku, pričom aj toto malo byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu v intenciách porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

Námietky žalobkyne vznesené v konaní pred súdmi nižšieho stupňa smerovali k tomu,

že rozhodcovský súd mal bližšie skúmať právny základ uplatneného nároku, pričom tento nepovažovala žalobkyňa za daný, čo sa malo v odôvodnení rozhodcovského rozsudku premietnuť. Teda rozhodcovský súd sa nemal uspokojiť s tvrdeniami alebo argumentáciou len jednej strany. Žalobkyňa tak vo vecnej rovine spochybňovala správnosť rozhodcovského rozsudku, čo sa podľa nej malo prejavovať v odôvodnení, keď v ňom malo absentovať to, čo by právne odôvodňovalo priznaný nárok. To však neznamená,

že akékoľvek odôvodnenie nároku absentuje.

34. Súd prvej inštancie však vo vzťahu k argumentácii žalobkyne postavenej

na spochybňovaní dôvodnosti priznaného nároku uviedol, že námietky v tomto smere v rozhodcovskom konaní žalobkyňa neuplatnila, a preto sa nimi nemusel rozhodcovský súd vysporiadať v odôvodnení rozhodnutia; zároveň sa rozhodcovský súd vysporiadal

so všetkými relevantnými námietkami žalobkyne obsiahnutými v podaniach, ktoré časovo predchádzali

vydaniu rozhodcovského rozsudku (ods. 54.). Taktiež zdôraznil, že jeho úlohou nie je vykonanie meritórneho prieskumu rozhodcovského rozsudku, vykonanie dokazovania a prejednanie sporu, ktorý bol predmetom rozhodcovského konania.

Takýto obsah odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (ods. 54.) odvolací súd prevzal do odôvodnenia napadnutého rozsudku, stotožnil sa s ním a doplnil, že v rozhodcovskom konaní nedošlo k ničomu, čo by bolo porušením rovnosti medzi účastníkmi konania (ods. 7. a 28.). Z uvedeného tak vyplýva, že žalobkyňa nielenže predmetnú dovoláciu námietku neuplatnila už skôr v konaní pred súdmi nižšieho stupňa, najmä v odvolacom konaní, z ktorého vyplýva, že priznaný nárok bol odôvodnený, ale zároveň vzhľadom na obsah odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, namietaná vada by nebola ani zistená. Zároveň súdy nižšieho stupňa dali dostatočnú odpoveď na žalobkyne námietky, či už vo vzťahu k odôvodneniu nároku, alebo aj k námietkami, ktoré sa v konečnom dôsledku týkali vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku. Tieto však nemožno stotožniť s námietkou uplatnenou v dovolaní. K prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP

35. Úspešné uplatnenie dovolania z dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP je nevyhnutne podmienené záverom najvyššieho súdu o prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP. Predpokladom prípustnosti dovolania pre nesprávne posúdenie veci je okrem iného,

že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie. Táto podmienka je splnená, keďže odvolací súd rozhodoval o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré bolo vydané v konaní na súde prvej inštancie, a to tak, že ho potvrdil.

36. Ďalší postup pri skúmaní prípustnosti dovolania smeroval k skúmaniu, či napadnuté rozhodnutie je v zmysle § 421 ods. 2 CSP a § 422 CSP rozhodnutím, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Vzhľadom na predmet konania a výrok rozsudku súdu prvej inštancie, na napadnutý rozsudok sa nevzťahujú predmetné zákonné ustanovenia.

37. Takýmto postupom súd preskúma prípustnosť dovolania ešte pred tým, ako pristúpi k skúmaniu ďalšej podmienky prípustnosti, a to, či rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky za situácie predpokladanej v § 420 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Najvyšší súd

pri tom nie je viazaný tým, ktoré konkrétne písmeno § 421 ods. 1 CSP dovolateľ označil (I VO bdo/2/2020 a v rámci obiter dictum aj I. ÚS 51/2020). To, či záviselo rozhodnutie

od vyriešenia určitej právnej otázky, možno vyvodíť len zo samotného dovolania, a to konkrétne z nesprávneho právneho posúdenia veci ako dovolacieho dôvodu vymedzeného v dovolaní spôsobom predpokladaným v § 432 CSP. Preto k skúmaniu prípustnosti dovolania v danom rozsahu najvyšší súd pristúpi najmä až po tom, ako ustáli, že žalobkyňa v dovolaní uviedla nesprávne posúdenie veci spôsobom predpokladaným v § 432 CSP (I VO bdo/2/2020).

Platnosť zmluvy o prevode franšízy

38. V rámci tohto dovolacieho dôvodu žalobkyňa v prvom rade namietala platnosť zmluvy o prevode franšízy, čo vyvodila z absencie písomného súhlasu žalovanej, ktorý by predchádzal samotnému prevodu (ods. 11. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Bez ohľadu na to, aby najvyšší súd posudzoval samotné vymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom predpokladaným zákonom, poukazuje na to, že žalobkyňa v odvolaní v časti uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (nesprávne právne posúdenie veci) namietala neplatnosť zmluvy o prevode franšízy, avšak uvádzala iné okolnosti, z ktorých takýto názor vyvodzuje (všeobecne ako zmätočnosť, neurčitosť a absencia esenciálnych náležitostí alebo konkrétne,

že mala byť zmluva podpísaná aj žalovanou ako zmluvnou stranou). Keďže právne posúdenie veci sa robí na podklade podriadenia určitých relevantných okolností pod príslušnú právnu normu, je okruh okolností, ktorými možno odôvodniť nesprávne právne posúdenie veci

ako dovolací dôvod podľa § 432 CSP podstatný. Na účely dovolacieho konania v rovine dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci je však zároveň podstatné,

aby obdobnú námietku uplatnil dovolateľ aj v odvolacom konaní, ibaže by to nebolo možné, napr. ak dovolaním napadnuté rozhodnutie stojí na odlišnom právnom posúdení veci.

39. Čo sa týka posúdenia platnosti zmluvy o prevode franšízy, súdy nižšieho stupňa prijali záver, že táto

je platná. Potrebu predchádzajúceho písomného súhlasu žalovanej posudzoval v súvislosti s otázkou platnosti zmluvy o prevode súd prvej inštancie, pričom odvolací súd

sa v riešení tejto otázky stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie

(ods. 26. a 27. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Vzhľadom na tieto okolnosti žalobkyňa mohla námietku nesprávneho právneho posúdenia veci v súvislosti s absenciou predchádzajúceho písomného súhlasu uplatniť už v odvolacom konaní, pričom tak neurobila.

Najvyšší súd preto nebude dovoláciu námietku ďalej skúmať. Navyiac dodáva, že žalobkyňa tvrdí skutočnosť, ktorá je nová (anglická verzia zmluvy o prevode franšízy a jej podpísanie všetkými) a ktorá zároveň nesmeruje k preukázaniu prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Zrušenie zmluvy o franšíze s rozhodcovskou doložkou a udelenie konkludentného súhlasu

40. Z tvrdení žalobkyne vo vzťahu k situácii, ak by bola zmluva o prevode franšízy platná, najvyšší súd nevie identifikovať, ktoré právne posúdenie veci urobené súdmi nižšieho stupňa považuje žalobkyňa za nesprávne. Nevyplyva to ani z tvrdení vo vzťahu k zrušeniu zmluvy o franšíze ako ani z tvrdení osobitne vo vzťahu k rozhodcovskej doložke alebo právomoci rozhodcovského súdu. Rovnaký záver vyplýva aj vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci týkajúceho sa konkludentného súhlasu s prevzatím dlhu či nepomenovanou zmluvou

o postúpení licenčných práv až v súdnom či rozhodcovskom konaní (ods. 12. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Uvedenie danej skutočnosti je však predpokladom pre ďalšie skúmanie prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 432 CSP v spojení s § 421 CSP.

41. Žalobkyňa žiadala aj o odklad právoplatnosti napadnutého rozsudku.

Poukázala na to, že ak prevezme odvolací súd (implicitne vyplýva, že vo veci, v ktorej poukazoval na prekážku litispendencie) zistenia z napadnutého rozsudku, tak možno očakávať ďalšie dovolanie. Taktiež poukázala na to, že žalovaná vedie titulom rozhodcovského rozsudku exekúciu voči žalobkyni a že odkladom nebude žalovaná (uvedený bol žalobca, pravdepodobne nesprávne vzhľadom na účel sledovaný žalobkyňou a k dovolaniu priložené dokumenty) zvlášť postihnutá, naproti tomu nemá žalobkyňa žiaden obrat a má minimálne aktíva.

Najvyššiemu súdu však neboli z dovolania zrejmé žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, na podklade ktorých by mohol pristúpiť k odloženiu právoplatnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 2 CSP. Preto o tomto návrhu osobitne v priebehu dovolacieho konania nerozhodol, na čo nebol ani povinný (m. m. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky

z 24. novembra 2022 sp. zn. IV. ÚS 578/2022 a z 26. októbra 2022 sp. zn. II. ÚS 483/2022).

42. Vzhľadom na vyššie uvedené, najvyšší súd konštatuje neprípustnosť dovolania,

a to v intenciách § 420 písm. d) a f) CSP a § 421 CSP, a preto nepristúpil k prieskumu dôvodnosti žalobkyňou uplatnených dovolacích dôvodov a dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

43. Hoci žalovaná mala vzhľadom na prvý výrok tohto rozhodnutia plný úspech v dovolacom konaní, nárok na náhradu trov tohto konania jej najvyšší súd nepriznal.

Dôvod vyplýva z ods. 13. odôvodnenia tohto rozhodnutia, teda pre neuplatnenie práva vyjadriť sa k dovolaniu žalobkyne.

44. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.